

ESTELS I RABADANS

«Vols venir, tu, rabadà...?»
Popular

No, senzills pastors. No cal que li feu la planera, amical invitació al rabadà testarrut: «Vols venir...?» Ben debades és, i serà sempre, pels segles dels segles, la vostra espontània, cordial insistència. Ell, el materialitzat, l'home espriu, de cor eixut, no és —ja ho veieu— gaire cosa més que el misèrrim posseïdor d'una anemeta erma i grisa, totalment incapaç d'arborar-se ni que sigui amb el contacte viu i directe de la flama de la vostra ànima vessant de fe, d'aquesta fe vostra, humilment, hermosament originària, nua, la de més autèntica llei.

El vostre llenguatge, pastors, que per aquell qui el sàpiga parladejar bé encara conserva el sà, patriarcal regust de la llar abrigada, del tupí de llet tèbia acabada de munyir de les manyagues ovelles blanques, del crostó de pa de forment, ros i ben recuit, i té resonàncies del casolà, reconfortant espetec que fan les tòries sucoses enceses amb grapats de flairosa fullaca de pi i brots d'argelaga florida; el vostre afectuós llenguatge, pastors, —tan clar!— no el podrà entendre mai, per molt que vosaltres maldeu, el sorneguer rabadà, aquest curiós espècimen humà que hom troba arreu, reproduït fins a l'enfarfec, atent només als plaers sensuais del viu-re groller, orfe d'horitzons, desproveït totalment de la pruija feconda que a l'home donen les altes, inabastables fal·leres.

Vosaltres, pastors, que, com a premi a la vostra humilitat, haueu merescut el rar privilegi de sentir-vos el cor escalfat per un raig primicer del Misteri, vosaltres prou que us esgargamellareu, alegrois, parlant-li d'estels i de breçols al rabadà descregut. Mes, ben aviat haureu de veure com ell, arrapat a la vulgaritat de la presa terrenal i enlluernat pel brill fals de temptadores misèries, només sap veure nuvolades i torbs i llegües inacabables de mal camí on vosaltres, guiats per la torxa de la fe, veieu —i ben cert— gallardets de setí i fresques garlandes de roses veres.

A ell, inútilment fatigats, l'haureu a la fi de deixar que, esquerp i avar, vagi consumint les deixalles del seu simbòlic recapte, perquè no el vol pas baratar de cap manera, freturós com és de tota visió espiritual interior, per la preuada, meravellosa embosta d'eternitat que vosaltres, generosos, li voleu oferir amb el vostre transcendent: «Vols venir...?»

Pobre rabadà, quina llàstima que ens fas en veure't eternament enfonsat en el fangueig de la teva ancestral estultícia! Guai-teu-lo, engorronit en aquell fosc recó on té el seu amagatall i on tant li agrada de passar-s'hi les hores mortes comptant i recomptant el seu trist grapat de glans; de glans... o de monedes —que, sabeu?, també n'hi ha que són rics de rabadans, sí, també— perennement distret, sord a les angèliques veus de l'Al leluia que, com trameses a través de les rosades espirals d'un corn marí, ja s'inicien cap a la banda d'Orient, percutint joiosament el silenci blau-argent de la Nit Única. Pobre rabadà, orb als senyals inequívocs, anunciadors de la revelació triomfal del gran Missatge, tan entenedor i harmoniós pels homes de bona voluntat!

Mes ell, el pobre rabadà, no es pot pas dir que ho sigui un home de bona voluntat. No; ell és eixorc, ell té la misere buidor de l'espiga boixada i del rusc que les abelles han abandonat. Ell, el pobre, només sap i enten de les coses que es mouen i viuen arran de terra, d'aquelles coses que es poden comptar i, sobre tot, que es poden fàcilment tocar amb els dits. A dins d'ell, el crit insistent i despòtic de la baixa matèria ha ofegat definitivament la guspira d'esperit que alguna vegada potser hi brillà. Tinguem-li llàstima i provem també de sentir per ell una mica de pietat. Es tan dissortat, després de tot!

Deixeu-lo, pastors senzills, deixeu-lo amb la seva dèria el rabadà testarrut. No li'n parlem més d'estels i de breçols, d'àngels anunciadors de la bona nova, de plors de Nadó que encara conserven el ressò de regions només en somnis descobertes, de sants astoraments de Verge i Mare elegida, de vares florides en mans de Baró prudent i mansoi. Perdeu llàstimosament el vostre temps, pastors. Ell no us pot entendre.

Seguiu, doncs, seguïu, bons pastors, el vostre històric camí, serralades enllà, valents, sense fer cas de neus i ventades, fins a trobar la meta del vostre destí: l'humildíssim recó d'estable on ja ha esclatat un SOL que no ha de tenir posta i que, en compliment segur i puntual de velles profecies, comença avui a mostrar-se als homes en aqueix dolç somriure de l'Infantó que —humà ara Ell també— ja porta, com un fons de retaule ineluctable, la negror tràgica, i alhora esplendorosament victoriosa, de la Creu, Arbre de Dolor i de Goig.

Infel·lic rabadà! Mentre l'estel guaiador va fent via per l'espai infinit, que llunyà, que desplaçat, que estrany que ha de sonar a l'oida de l'il·luminat escamot d'humils pastors, el teu escèptic, ridículament orgullós, «No serà tant!».

Eduard Bardas i Planellas

Evidentment, gràcies a la institució del Calendari, la vida va resultant-nos molt entretinguda; sense el seu ajut, el temps no ens passaria tant estupendament distret i ningú que no tingui ganes de fadigar-se el cap podria vanar-se de l'acompliment de les obligacions que les bones formes ens imposen.

Ja podem ben dir-ho que el calendari fa el paper d'apuntador de la comèdia humana. Això salta als ulls. Fixem-nos si no en el full que marca 31 de Desembre:

—Sóc,— exclama sentenciosament— la darrera alenada de l'Any que desapareix. Cal que et preparis, ja que la rebuda que pensen fer al seu successor serà apoteòsica. Per tant, hauràs de sumar-te a la disbauxa, encara que hakis d'anar-ne coix una temporada...

Els fulls de Gener, envestint la pujada, també ens prescriuen una pila de coses; el mateix que els de Febrer, que tenen el poder de fer-nos prendre decisions importants, com per exemple, la de disfressar a la noia.

Ja som al tercer mes de l'any: arriba la Quaresma i serà qüestió de fer penitència. Els mateixos fulls, que regulen la nostra existència, ens menaran als dies de Setmana Santa o sigui a la meditació, i, al mateix temps, a calibrar les possibilitats de fer bunyols. Cal que els cordons arribin perquè la «mona» no pot quedar enrera.

I així successivament, els fulls del calendari, o de l'almanac, vetllant pels nostres drets i deures, ens avisen amb tota puntualitat quan cal enviar targetes, flors o demés presents, que cada dia amb més afany ens són imposats per la bona societat. Arriven els fulls del Juny que ens fan pensar en els Lluïsos, Joans i Peres; com els de Juliol, que ens diuen que fan el sant els Jaumes i els Ignasis.

EL CALENDARI

En judicar si les resolucions que durant l'any anem prenent són en realitat degudes a unes disposicions emocionals o evocadores, o si provenen de l'impuls natural de cada ú, ens convencem que és el Calendari que les dicta, com a regulador de la vida humana. Si no fos per ell que ens fa pensar en tantes coses, no tindriem noció exacta del temps, el nostre enteniment s'enterboliria, no seriem ni carn ni peix, i, sens dupte, moltes vegades en lloc de posar-nos tristos ens posariem alegres o viceversa.

Com que del Calendari o de l'Almanac ja se n'han fet prou panegírics, el comentari podria restar ací; més ens valdarn algunes dades de la seva dilatada història per tal que la cosa tingui una mica d'amenitat. El primer que es publicà a la nostra terra amb la denominació de «GRAN PISCATOR», data del segle XVII; però cal remarcar que l'any 1.721 en sortí un altre d'iniciativa de D. Diego Torres Villaroel. Constanta també que a partir de l'any 1.767 no podia haver-hi altre calendari que el redactat per l'«Observatori de San Fernando», que es confeccionava mitjançant subhasta. El preu de venda de cada exemplar era de dos «quartos», i es calcula que reportava a l'Estat per terme mitjà unes cinquanta mil pessetes. Constava de setze pàgines d'un paper morè i estopós i, a més del judici de l'any, i del Santoral romà, hi eren intercalades les fases de Lluna, i una notícia de les fires i de les festes de precepte, entre altres dades interessants. L'any 1.855 es promulgà una llei, en virtut de la qual era lliure la confecció de tota me-

na de calendaris, i de llavors ençà es van difondre per tot arreu.

Molts com jo mateix tindran present que «El Saragoçà», «L'Ermità» i «El Pagès» es feren tant populars que fins els venedors de romanços els portaven, en córrer els pobles, embolcats en un mocador de farcell. Aquests humils «parenòstrics» no podien mancar a cap casa de camp, doncs en llurs profecies sobre el temps, degudes a l'estudi dels astres, hom hi depositava tota la fè.

Més tard sorgiren els «blocs» farcits de xarades, epígrames i acudits de tota llei, que picaven la curiositat, particularment la de les noies casadores. Els blocs eren adossats a unes llampants roses de cartó, o bé a uns ocells retallats, i els més luxosos a un paisatge holandès que servia per embellir el menjador de moltes cases. En arribant a la cua de l'any, el cap de casa no parava de dir a la muller:

—Noia, mira d'anar més sovint a comprar a Can Jolis i procura que et guardin un calendari, doncs, segons tinc entès, els d'enguany seran molt bonics.

Els anys van passant i el veterà ordenador de la vida de l'home, que ha anat transfigurant-se seguint els dictats de les modernes habituds, se'ns presenta flamant, de diverses maneres, a vegades ricament abillat per tal de satisfer els gustos més refinats. Volen els anys i en un tancar i obrir d'ulls cal anar per un altre Calendari. Prou que ho deia un vell pescador:

—Fixa't, un any més! Sempre som a Nadal...!

J. Soler Cazeaux.

CHAMPAÑA Y VINOS DE MESA

CAVAS HILL

MOJA

Vilafranca del Panadés

Representantes: RIBOT - OLIVER

Cruz, 73 - SAN FELIU DE GUIXOLS

Transportes V. Bertrand, S. A.

AGENTES DE ADUANAS COLEGIADOS

Transportes Internacionales

Mudanzas Internacionales - Almacenes Depósito - Embalajes
Propietarios de Vagones Cubas

Grupajes y precios alzados para todos los países

Casas en PORT-BOU, CERBERE, IRUN, HENDAYE

Agentes de «American Express Company»

Vía Layetana, 15, 1.º - BARCELONA

Telegramas VALBERTRAN - Teléfonos 215538 y 251141